

"Oluline viis õigusriigi edendamiseks on tulemuslikult kaasata kõik huvirühmad avalikke asju puudutavatesse küsimustesse. Igale inimõiguste rikkumisele tuleb aga jõuliselt reageerida ja need avalikustada," rõhutas president Toomas Hendrik Ilves Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Peaassamblee nädala õigusriikluse kõrgetasemelisel kohtumisel ning Eesti, Austria, Jaapani ja Tuneesia korraldatud samateemalisel üritusel.

"Õigusriigi põhimõte on inimõiguste tagatis. Ühendatud Rahvaste Organisatsioon, kelle ülesanne on edendada ja kaitsta üleilmset inimõiguste süsteemi, peab võtma ka edaspidi lisameetmeid, et ennetada ja avalikustada inimõiguste rikkumisi ning neile reageerida. Eesti ootab ÜRO Inimõiguste Nõukogu liikmeks saamist ja võimalust töötada aktiivselt nende eesmärkide täitmise nimel," sõnas president Ilves oma ettekandes õigusriikluse kõrgetasemelisel kohtumisel.

President Ilves ütles, et õigusriigi põhimõte on valitsemisviis, mis tagab sõltumatu õigusemõistmise ja õigluse ning mille järgi on kõigil, ka riigil endal, kohustus järgida avalikult väljakuulutatud, ühetaoliselt jõustatud ja sõltumatult kohaldatavaid õigusakte.

"Aus kohtumõistmine, olgu riiklikes või rahvusvahelistes institutsioonides, on kestliku arengu ja julgeoleku vajalik eeltingimus. Karistamatus loob viljaka pinnase konfliktide taastekkeks ja toidab ebastabiilsust," nentis Eesti riigipea.

President Ilvese hinnangul on viimasel ajal rahvusvahelises kriminaalõiguses jõutud oluliste verstapostideni, mis kasvatavad usaldust rahvusvahelise kohtumõistmise vastu: Kongo Demokraatliku Vabariigi endine sõjapealik Thomas Lubanga on esimene Rahvusvahelises Kriminaalkohtus süüdi mõistetud isik, Libeeria endine president Charles Taylor mõisteti süüdi Sierra Leone erikohtus.

"Mitte ükski nendest, kellele on süüdistuse esitanud endise Jugoslaavia asjade rahvusvaheline kriminaalkohtus, ei viibi vabaduses ja paljud neist on süüdi mõistetud. See ja tõsiasi, et kõige rängemad rahvusvahelised kuriteod ei aegu, näitavad, et kadumas on arusaam, mille kohaselt juhid ei pea vastutama," märkis president Ilves.

Eesti, Austria ja Tuneesia korraldatud samateemalise ürituse fookus oli õigusriikluse tugevdamine ja korruptsiooni vastu võitlemine ning selle mõjul majanduskasvule ("Strengthening the rule of law: the fight against corruption and its impact on sustainable economic growth"). Eesti jaoks oli esmakordne korraldada üritust ÜRO Peaassamblee kõrgetasemelise nädala raames.

Eesti riigipea sõnul on selge, et õigusriigi põhimõtte järgimine ei tähenda üksnes kurjategijate vastutusele võtmist - kõnealuse põhimõtte tähtsus seisneb selle kõikehõlmavuses, tõigas, et see puudutab kogu ühiskonda.

"See on oluline põhimõtte ettevõtjatele, äriühingutele ja välisinvestoritele," ütles president Ilves.

"Nüüdseks on möödunud enam kui kakskümmend aastat Eesti iseseisvuse ja turumajanduse taastamisest. Nende aastatega oleme juurutanud hea valitsemistava põhimõtteid koos infotehnoloogia laialdase kasutamisega. E-valitsus, e-tervis, elektrooniline hääletamine ja eeltäidetud maksudeklaratsioonid veebis on ühtaegu nii Eestis tehtud uuendused kui ka kodanikusõbralikud avalikud teenused, mis suurendavad läbipaistvust ja aitavad ennetada korruptsiooni," sõnas president Ilves.

"Võime oma kogemusest öelda, et avatud turud koos prognoositava õigusliku keskkonnaga on majanduse kiire ning kestliku elavnemise ja kasvu eeltingimused," lisas ta.

Vabariigi Presidendi Kantselei
avalike suhete osakond
tel 631 6229